1.0. AMAÇ VE KAPSAM

Bu talimat, Radix Mersin Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı'na gelen numunelerin kabul edilmesi ve laboratuvara iletilmesi sırasında yapılan kontrolleri tarif etmektedir.

2.0. KISALTMALAR VE TANIMLAR

2.1. Kısaltmalar

Doküman Kontrolü Prosedürü (PR.01)'de belirtilen kısaltmalar kullanılmaktadır.

2.2. Tanımlar

3.0. SORUMLULUKLAR

Numune Kabul ve Rapor Düzenleme Birimi (NKRDB): Laboratuvara gelen numuneleri kontrol ve kabul etmekten, kabul edilen numunelerin uygun şartlarda ilgili birimlere ulaştırılmasından,

Laboratuvar Müdürü (LM): Şartlı kabul durumlarında numunenin kabul edilip edilmemesine karar vermekten,

Laboratuvar Birim Sorumlusu (LBS): Analiz için gelen numuneleri bu talimatta tanımlandığı şekli ile kabul etmekten ve ettirmekten sorumludur.

4.0. UYGULAMA YÖNTEMLERİ

4.1. Analizin Yapılabilirlik Durumu

Özel istek veya resmi numunelerde öncelikle istenen analizin laboratuvar tarafından yapılabilirlik durumu incelenir. NKRDB sorumlusu /Personeli numunenin evrağında, "ORTAK FORM.002 Analiz Talep Formu" veya numune tutanağında (İthalat veya ihracat) yer alan analizleri laboratuvarın Bakanlık tarafından onayladığı "Ürün Analiz Listesi" ile karşılaştırır. İstenen analiz bu listeye göre laboratuvarın analiz portföyünde yer almıyorsa numune doğrudan reddedilir, yer alıyorsa kabul edilir. Laboratuvar yalnızca Ürün Analiz Listesindeki analizleri yapmaya yetkilidir ve bu analizlerden başka bir analiz yapması 5996 sayılı kanuna göre suç sayılmaktadır.

Bazı durumlarda müşteri, laboratuvarın yetkilendirildiği bir analiz için farklı bir metot talep edebilir. Bu durumda Laboratuvar Müdürü istenen metodun şartlarının laboratuvar tarafından karşılanma durumuna göre numunenin kabul edilip edilmeyeceğine karar verir.

4.2. Fiziksel Kontrol

Laboratuvara gelen numuneler kabul edilmeden genel şartları "***EK-2.TL.01.PR.16 R01 Numune Kabul Kriterleri ve Miktar Listesi''nde*** verilen şartlarda önce fiziksel durumlarının kontrolü amacıyla görsel muayeneye tabi tutulurlar. Bu kontroller;

4.2.1. Ambalaj Kontrolü

Gelen numunelerde, ilk önce numunelerin ambalaj materyallerinin kontrolü aşağıdaki hususlar dikkate alınarak yapılır:

Kutular (plastik, karton, strafor, vb.): Tümüyle kapalı olmalı, kesinlikle yırtık ve delik olmamalıdır.

Torbalar (plastik torba, bez torba): Ağızları muntazam şekilde kapatılmış olmalı, yırtık ve delik olmamalıdır.

Cam kavanoz: Kapağı tam kapalı olmalı, çatlak ve kırık olmamalıdır.

4.2.2. Sıcaklık Kontrolü

Numunenin ambalaj bütünlüğünün ve niteliğinin kontrolünün ardından NKRDB sorumlusu / personeli numunenin uygun sıcaklık şartlarında gelip gelmediğini öğrenmek amacıyla infared termometre ile numune sıcaklığını ölçer. Soğukta muhafaza edilmesi gereken ürünler yine aynı sıcaklıklar arasında gönderilmelidir. Numunenin gelişi 24 saati aşıyorsa her numune kendi muhafaza sıcaklığında laboratuvara ulaştırılmalıdır.

Ürün Grubu	Kabul Sıcaklığı
Soğutulmuş Ürünler	5±3 ^{0}C
Dondurulmuş/Şoklanmış Ürünler	-15 / -24 ^{0}C
Oda Sıcaklığındakiler	20±5 ^{0}C

4.2.3. Miktar Kontrolü

Numune geldiğinde diğer kontrollerle beraber terazi marifetiyle ağırlık kontrolü de yapılır. Laboratuvara gönderilen numunelerin analize alınabilmeleri için gereken minimum miktarların bulunduğu ***EK-2.TL.01.PR.16 R01 Numune Kabul Kriterleri ve Miktar Listesinden*** faydalanılır. Mikotoksin analizleri için belirlenen miktar daha da artabileceğinden bu analizler öncesi parti büyüklüğü hakkında müşteriden bilgi alınır ve müşteriden alınan bilgi doğrultusunda gerekli numune miktarı Müşteri İlişkileri/Satış Birimi tarafından müşteriye bildirilir. Müşteri, bazı durumlarda numunenin değerinden ya da üretiminden dolayı daha az miktarda numune gönderebilir. Bu durumda yapılacak analize göre Laboratuvar Müdürünün onayı ile numune kabul edilir. Özel durumlar madde 4.6'da, Numune Kabul Kriterleri ve Miktar Listesi verilmektedir.

4.3. Evrak Kontrolü

Özel istek analizlerinde müşteriden Analiz Talep Formunu doldurması talep edilir ve form olmadan numunenin kabulü yapılmaz. Analiz talepleri formu müşteri talebine istinaden mail yada faks yoluyla iletilebilir. Müşteriden Analiz Talep formu geldiği zaman, Müşteri İlişkileri Birim Sorumlusu ile Numune Kabul ve Rapor Düzenleme Birim sorumlusu tarafından kontrol edilir. Güncel form kullanılmamışsa, müşteri ile iletişime geçilerek, güncel olan formu doldurması sağlanır ve numune kabulü, güncel form üzerinden gerçekleştirilir. Bu formda numune ile ilgili bilgilerin yazılabileceği alanlar yer almaktadır ve gelen numune ile formdaki bilgiler arasında çelişki olmamalıdır. Numune ile form arasında çelişki bulunduğu vakit sorun çözülene kadar numune uygun şartlarda muhafaza edilir ve müşteriye haber verilir. Numune kabulü için herhangi bir olumsuz durum yoksa talep formu ile birlikte "Analiz Teklif Formu (ORTAK FORM.001)" ile talep formu karşılaştırılır. Analizin kayıt işlemleri teklif formuna göre yapılır. Numune, sorun giderildikten sonra kabul edilir.

Bakanlığın resmi numuneleri iki aşamalı olarak kabul edilir;

1. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı resmi denetçileri tarafından gönderilen numunelerin evrak kontrolü yapılırken resmi tutanak ya da ön bildirim yazısı dikkate alınır. Tutanak ile birlikte gelen numunenin önce mühür ve bakanlık ambalajının bozulup bozulmadığın bakılır, ardından tutanakta yer alan numune bilgileri ile numune karşılaştırılır. Bir tutarsızlık durumunda derhal yetkili denetçi ile irtibata geçilir. Bir tutarsızlık yok ise numune kabul edilir. Numunenin ön bildirim yazısı ile birlikte gelmesi durumunda da aynı işlem uygulanır.

2. Bakanlığın talimatı gereği numune, geldiğinde hemen analize alınmalıdır. Ancak numune kabulünden sonra numune kabul sorumlusu bakanlığın resmi programı GGBS'den (Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi) de numuneyi kabul etmek zorundadır. Bakanlık denetçisi gönderilen numuneyi gönderildiği gün veya ertesi gün numuneyi sistemde tanımlar. Numune kabul sorumlusu sistemde tanımlanan bilgileri hem numuneyle hem de tutanak/ön bildirim yazısı ile karşılaştırarak bir tutarsızlığın olup olmadığını kontrol eder. Tutarsızlık tespit edildiği takdirde derhal denetçi ile irtibata geçilerek gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanır.

Kabulu yapılan numune bilgileri,

"Gıda Kontrol Laboratuvarları Yönetmeliği" ekine uygun olarak düzenlenen "Ek-3.TL.01.PR.16 Genel Numune Kayıt Defteri"ne LIS otomasyon programından otomatik olarak kaydedilir.

4.4. Uygunsuz Gelen Numunelerin Reddi

Laboratuvara kabul şartlarını sağlamayan numuneler için NKRDB sorumlusu tarafından laboratuvarda kalmak üzere "Numune Red Tutanağı (F.01.TL.01.PR.16)" ve müşteriye verilmek üzere "Numune İade Tutanağı (F.02.TL.01.PR.16)"hazırlanır. Tutanakların üzerine numunenin red ve iade nedenleri yazılır ve NKRDBS ile LM tarafından imza atılır.

4.5. Müşteriye Şartların Bildirimi Numune Saklama İle İlgili Koşulları

Radix Mersin, numune göndermek isteyen müşterilerine şartlarını müşteri talebine istinaden mail ya da faks yoluyla beyan edebilir. Müşteriler gönderim şartlarını sağlamakla mükelleftirler. Numune, numune kabul kriterlerine uygun gönderilmediği/gelmediği durumlarda müşteri, RADIX tarafından bilgilendirilir (sözlü veya yazılı). Analizin yapılması isteniyorsa müşteri, RADIX tarafından mail ile gönderilen F.02.TL.01.PR.16 Feragat Beyanı'nı imzalayarak geri gönderir ve Analiz Raporunda da Feragat Beyanı açıklaması bulunur. İmzalı beyan gelene kadar, numune analize alınmaz.

4.6. Özel Kabul Şartları

4.6.1 Numune Miktarı

- Numune miktarı paralel çalışmaların her biri için ayrı orijinal ambalaj olacak şekilde sağlanmalıdır. İlgili tebliğ, yasa, yönetmelik, standart mevcut ise değerlendirmeye alınmalıdır.
- Laboratuvara gelen temsili numunenin partinin bütün özelliklerini temsil edecek şekilde ve uygun metoda göre paçal numuneden alındığı varsayılarak; analiz için numune miktarı gerekirse homojenizasyon ve düzgün örnekleme ile azaltılabilir.

4.6.2 Numune Durumu/Türü

- Numune analize alınana kadar numunenin laboratuvara kabul edildiği şartları stabil tutulmalıdır. (örneğin; dondurulmuş ürünlerde soğuk zincir kırılmamalı, orijianl ambalajlı ürünlerde ambalaj açılmamalı gibi) Mümkün olan en kısa sürede analiz başlatılmalıdır.
- Raf ömrü söz konusu olan numunelerde numunenin son kullanma tarihi değerlendirmede dikkate alınmalıdır.
- Rutubet ve kuru madde tayini için; sıvı ve un halindeki (ince partikül) numuneler dışındaki bütün numuneler (gönderilen numunenin tamamı, paketin tamamı) olabilecek en küçük partikül büyüklüğüne kadar öğütülür. Öğütülen numune, örnekleme kabı içerisinde iyice karıştırılarak homojenize edilir ve homojen numuneden analiz numunesi ayrılır.
- Diğer birimlerle birlikte açılacak numuneler için; özellikle rutubet ve kuru madde tayinlerinde numunelerin birbirinden etkilenmesine engel olmak için katı numuneler ile sıvı numuneler olabildiğince uzak ve stabil şartlarda orijinal paketlerinden çıkartılıp analiz numunesi ayrılmalıdır. Gerekli önlemler alınmalıdır.

4.7 Mikotoksin Analizleri için Numune Kabul Kriterleri

- 26.03.2025 tarih ve 32853 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Türk Gıda Kodeksi Gıdalardaki Mikotoksin Seviyelerinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği (2025/7)" ne göre; yağlı-sert kabuklu ürünler (fındık, yerfıstığı, antepfıstığı vb.) 'de aflatoksin analizi için alınan laboratuvar numunesi ve şahit numunelerin öğütülmüş ve homojenize edilmiş paçal numuneden ayrılmalı ve bu numuneler parti büyüklüğüne bağlı olarak en az 1 kg olmalıdır. Bu nedenle bu ürünlere ait numunelerin öğütülmemiş olması ve/veya 1 kg'dan az olması durumunda kabul edilmez.
- Bu ürünler dışında resmi kontrol kapsamında gelen diğer numuneler de en az 0.5 kg olmalıdır .

- Özel istek amacıyla gelen numunelerde ise, numune miktarının analiz için gerekli miktarda olması yeterlidir.
- Mikotoksin Analizleri için gelen sıvı ve un halindeki numuneler dışındaki bütün numuneler (gönderilen numunenin tamamı) olabilecek en küçük partikül büyüklüğüne kadar öğütülür.
- Öğütülen numune, büyük bir örnekleme kabı içerisinde iyice karıştırılarak homojenize edilir ve dörde bölme yöntemi ile analiz örneği çekilir. En az 5 analiz yapılabilecek kadar analiz örneği ayrılır.

4.8 Pestisit Analizleri için kabul kriterleri

4.8.1.1 Genel

Numune, aşağıda belirtilen gerekli koşulları taşıyıp taşımadığı, birimde görevli bir personel tarafından incelendikten sonra kabul veya ret edilir.

4.8.1.2 Ambalaj

- Numune kapları, kontaminasyonu ve numunenin zarar görmesini önleyecek ve sızıntı yapmayacak, numune ile etkileşmeyecek nitelikte olmalıdır
- Nakil sırasında bozulma önlenmelidir. Taze numuneler serin ortamda tutulmalı, dondurulmuş numunelerin dondurulmuş halleri muhafaza edilmelidir.
- Çoğu taze ürünlerin numunelerinin laboratuvara hızla, mümkünse bir gün içinde nakledilmesi esastır. Laboratuvara teslim edilen numunelerin durumu tüketici tarafından kabul edilebilir duruma yakın olmalı, aksi takdirde numunenin analize uygun olmadığı değerlendirmesi yapılmalıdır.

4.8.1.3 Numune Miktarı

Numune ürün gruplarına göre Bakanlık numuneleri aşağıda verilen tablolarda belirtilen miktarlarda kabul edilir.

Tablo-1: Bitkisel Ürünlerde Birincil Numunenin Tanımı ve Laboratuvar Numunesinin Minimum Miktarının Belirlenmesi

Sıra No	Ürün Sınıfı	Örnek Ürün Grupları	Alınacak birincil numunenin yapısı	Her bir laboratuvar numunesinin minimum miktarı
Bitkisel Birincil Gıdalar				
1	**Tüm taze meyveler** Tüm taze sebzeler,patates ve şeker pancarı dahil, otlar hariç			
1.1	Küçük ebatlı taze ürünler Birimler genellikle < 25 g	Üzümsüler ve küçük meyveler, bezelye, zeytin	Bütün birim veya paketler veya numune alma aletiyle alınan birimler	1 kg
1.2	Orta ebatlı taze ürünler Birimler genellikle 25-250 g arası	Elma, portakal	Bütün birim	1 kg (En az 10 birim)
1.3	Büyük ebatlı taze ürünler Birimler genellikle > 250 g	Salatalık, lahana, üzümler (salkım halinde)	Bütün birim	1 kg (En az 5 birim)
2	Bakliyat	Kurutulmuş fasulye, kurutulmuş bezelye		1 kg
	Tahıl taneleri	Pirinç, buğday		1 kg

	Sert kabuklu meyveler	Hindistan cevizi hariç		1 kg
		Hindistan cevizi		5 birim
	Yağlı tohumlar	Yerfıstığı		1 kg
	Taze otlar	Maydanoz	Bütün birim	0,5 kg
		Diğerleri		0,2 kg

(*): Birim değeri pahalı bir üründen daha az laboratuvar numunesi alınabilir, fakat bunun nedeni numune alma kayıtlarında belirtilmelidir.

4.8.1.4 Numune Durumu/Türü

- Dondurulmuş olarak tüketilen ürünler soğuk zincir bozulmadan laboratuvara ulaştırılmalıdır.
- Nakil sırasında bozulma önlenmelidir. Taze numuneler serin ortamda tutulmalı, dondurulmuş numunelerin dondurulmuş halleri muhafaza edilmelidir.

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR /KAYNAKLAR VE EKLER

PR.16	Deney Numunelerine Uygulanan İşlemler Prosedürü
F.01.TL.01.PR.16	Numune Red Tutanağı
F.02.TL.01.PR.16	Numune İade Tutanağı
EK-2.TL.01.PR.16 R01	***Numune Kabul Kriterleri ve Miktar Listesi***
ORTAK FORM.002	Analiz Talep Formu
ORTAK FORM.001	Analiz Teklif Formu
EK-3.TL.01.PR.16	Genel Numune Kayıt Defteri
F.02.TL.01.PR.16	Feragat Beyanı

Türk Gıda Kodeksi Gıdalarda Pestisit Kalıntılarının Resmi Kontrolü İçin Numune Alma Metotları Tebliği
Türk Gıda Kodeksi Gıdalardaki Mikotoksin Seviyelerinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği
T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Resmi Numune Alma Prosedürü

6. KAYIT KONTROL

Bu talimat sonunda ortaya çıkan kayıtlar "Kayıtların Kontrolü Prosedürü (PR.08)" ne uygun olarak muhafaza edilir.

7.DAĞITIM

Bu talimat; tüm personele elektronik ortamda "ORTAK" klasörünün altında, "KALİTE" klasöründe paylaşıma sunulur. Elektronik ortamda ulaşılamayan durumlarda kâğıt kopya olarak dağıtım yapılır.

8.REVİZYON

Revizyon No	Revizyon Tarihi	Revizyon Yapılan Madde	Revizyon Nedeni
01	**19.12.2025**	**4.7**	Türk Gıda Kodeksi Gıdalardaki Mikotoksin Seviyelerinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma, Numune Hazırlamave Analiz Metodu Kriterleri Tebliğinin güncel doküman tarihi ve resmı gazete sayısı duzenlendi.
02	**01.09.2026**	**4.2/4.2.3**	EK-1.TL01.PR.16 Numune Kabul Kriterleri Listesi, EK-2.TL.01.PR.16 Numune Miktar Listesi ve EK-1.TL.02.PR.16 Numune Saklama Koşulları Listesi tek bir form haline getirilmiş ve düzenlenmiştir.